

Posudek diplomové práce

předložené na Ústavu anglického jazyka a didaktiky
na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy

Jméno a tituly posuzujícího vedoucího/oponenta: prof. PhDr. Jan Čermák, CSc.

posudek vedoucího/vedoucí posudek oponenta/oponentky

Autor/autorka: Bc. Světlana Müllerová

Název práce: Vztahy mezi staroseverskými adjektivními výpůjčkami v angličtině a jejich staroanglickými protějšky / Relationships between the borrowed Old Norse adjectives in English and their Old English counterparts

Rok odevzdání: 2020

Odborná úroveň práce:

vynikající velmi dobrá průměrná podprůměrná nevyhovující

Věcné chyby:

téměř žádné vzhledem k rozsahu přiměřený počet méně podstatné četné závažné

Zvolená metoda:

původní a adekvátní vhodně zvolená nepříliš vhodná nevhodně zvolená

Výsledky:

originální původní i převzaté netriviální kompilace citované z literatury opsané

Rozsah práce:

příliš velký přiměřený tématu dostatečný nedostatečný

Použitá sekundární literatura (počet a výběr titulů):

nadprůměrná (rozsahem nebo náročností) průměrná podprůměrná nevyhovující

Grafická a formální úroveň:

vynikající velmi dobrá průměrná podprůměrná nevyhovující

Jazyková úroveň:

vynikající velmi dobrá průměrná podprůměrná nevyhovující

Tiskové chyby:

téměř žádné vzhledem k rozsahu a tématu přiměřený počet četné

Celková úroveň práce:

vynikající velmi dobrá průměrná podprůměrná nevyhovující

Stručná charakteristika práce (vyplňuje vedoucí, cca 100-200 slov)

Předložená práce je významným příspěvkem ke studiu problematiky jazykového kontaktu se zaměřením na lexikální vztahy mezi střední angličtinou a staroseverštinou na anglickém území ve stoletích po Normanském záboru. Specificky se zaměřuje na přejatá adjektiva a jejich protějšky, přičemž analyticky zkoumá šest dvojic adjektiv, kdy každou dvojici tvoří přídavné jméno domácí a adjektivum od původu staroseverské a jejich vztah představuje specifickou vývojovou trajektorii, vždy odlišnou od diachronních scénářů charakterizujících pět dvojic zbylých. Dynamika vztahů v každé dvojici se zkoumá s ohledem na faktory vnější, sociolingvistické, i vnitřní, tj. strukturní (zejména slovtvorné charakteristiky – příslušnost k slovtvorným vzorcům, frekvence, produktivita). Pozornost se věnuje formální utvářenosti adjektiv, jejich syntaktickým vztahům, příslušnosti ke konkrétnímu lexikálnímu poli, možným konkurenčním vztahům (synonymie, homonymie), charakteristikám každého z adjektiv vzhledem k jejich nářeční příslušnosti a typům textů, resp. žánrům (polysémie, funkční výlučnost), ve kterých se jich užívalo. Práce potvrzuje platnost zvolené metody, založené především na výzkumu Sary Pons-Sanz, a zároveň ji dále rozvíjí. Vedle zásadního významu metodologického přináší ovšem i nové (jakkoli z povahy věci nutně dílčí) postřehy věcné, zpřesňující poznání dynamiky lexikálních a sociolingvistických vztahů mezi střední angličtinou a staroseverštinou.

Slovní vyjádření, komentáře a připomínky (cca 100-200 slov)

Silné stránky práce:

K silným stránkám práce je třeba počítat především autorčin soustavný přehled po obecné i specializované odborné literatuře k otázce jazykového kontaktu a výjimečnou schopnost filologické analýzy, založené na jejím dlouhodobém zájmu o historický vývoj angličtiny a severských jazyků i dovedné práci s diachronními lexikografickými a korpusovými zdroji (už jen přípravné práce k diplomové práci – výběr šesti adjektivních dvojic – se svou náročností a objemem vlastní analýze a produkci konečného textu takřka vyrovnají). Ocenit je třeba také autorčinu mimořádnou samostatnost a vytrvalost i schopnost napsat složitě strukturovaný a přitom vnitřně vysoce bezrozporný a soudržný text.

Slabé stránky práce:

Slabé stránky práce po mém soudu souvisejí s nároky na žánr diplomové práce, resp. se složitostí prezentované problematiky a týkají se teoretické kapitoly a stylu, jímž je namnoze prezentována argumentace v kapitole analytické. Teoretický úvod je myslím pojat zbytečně obširně vzhledem k tomu, že diplomantka neměla prostor a čas jej úžeji provázat s analytickou částí, avšak na druhou stranou poslouží jako užitečný a na aktuální odborné literatuře založený úvod do diachronně nahlíženého tématu jazykového kontaktu. Styl a struktura odstavců v analytické části jsou pak vzhledem k složitosti a specifičnosti konkrétních rozborů většinou příliš hutné, než aby je bylo možno pohodlně a s přehledem číst. Zároveň je třeba ocenit, že diplomantka v čase, který v závěrečné fázi korektur měla k dispozici, udělala maximum pro to, aby styl a jazyk svých analýz zjednodušila a zprůhlednila.

Otázky k obhajobě a náměty do diskuze:

1. Analýza ukázala mj., že jednotlivé faktory se v historii zkoumaných adjektiv také značně individuálně prosazují. Bylo by ale přece možno říci, které z nich diplomantka, na základě své

- několikaleté zkušenosti se zkoumáním anglicko-severského kontaktu, považuje pro další výzkum za nejperspektivnější?
2. U zastaralých staroanglických adjektiv se v analýze shledává, že nejprve neobstála ve vnitrojazykové konkurenci se svými slovtvorně příbuznými variantami. Jak se tento fakt obecně vztahuje k jinému zjištění práce, totiž že „entrenchment in word-formation“ je z hlediska perspektiv přežití dané lexikální položky faktorem spíše příznivým?
 3. Lze ve vývoji angličtiny najít příklady jiných „konkurenčních“ situací, kdy se vnější (sociolingvistický) tlak zpětně ukazuje jako druhotný?
 4. Lze z téhož zjištění zobecnit, že by v určitých fázích vývoje angličtiny byly formálně-strukturní souvislosti důležitější nežli ty významové, resp. funkční?

Další poznámky:

Práce je na takové úrovni, že by si v dílčí a dále propracované verzi rozhodně zasloužila publikaci ve formě časopisecké studie či studií ve specializovaném zahraničním periodiku.

Práci

doporučuji nedoporučuji uznat jako diplomovou.

Navrhuji hodnocení stupněm:

výborně velmi dobře dobře neprospěl/a

Místo, datum a podpis vedoucího/oponenta:

V Praze, 16. 8. 2020